

BEZROBOCIE NA TERENACH WIEJSKICH WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

2022

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Aktywność ekonomiczna ludności według miejsca zamieszkania.....	4
2. Bezrobocie rejestrowane na terenach wiejskich województwa zachodniopomorskiego w 2022 roku	6
2.1. Liczba osób bezrobotnych zamieszkujących obszary wiejskie.....	6
2.2. Bilans osób bezrobotnych z terenów wiejskich.....	8
2.3. Struktura osób bezrobotnych z terenów wiejskich według wieku, wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy	11
2.4. Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	12
Podsumowanie	13

Wstęp

Województwo zachodniopomorskie powstało w wyniku reformy administracyjnej w 1999 roku, z połączenia dawnych województw: szczecińskiego i koszalińskiego oraz części: gorzowskiego, pilskiego i słupskiego. Obecnie region składa się z 21 powiatów – 18 ziemskich i trzech miast na prawach powiatu tj. Szczecin, Koszalin i Świnoujście oraz 113 gmin. Obszar województwa wynosi 22 892,48 km², według danych z dnia 31 grudnia 2022 roku teren ten zamieszkiwało 1 640 622 osób, z czego 959 103 w wieku produkcyjnym.

W strukturze ludności według miejsca zamieszkania przeważała ludność miejska, która według danych Głównego Urzędu Statystycznego z końca 2022 roku wynosiła 1 116 968 osób, natomiast na obszarach wiejskich mieszkało 523 654. Województwo zachodniopomorskie charakteryzuje się wysokim współczynnikiem urbanizacji wynoszącym 68,1%, co daje mu drugie miejsce pod tym względem.

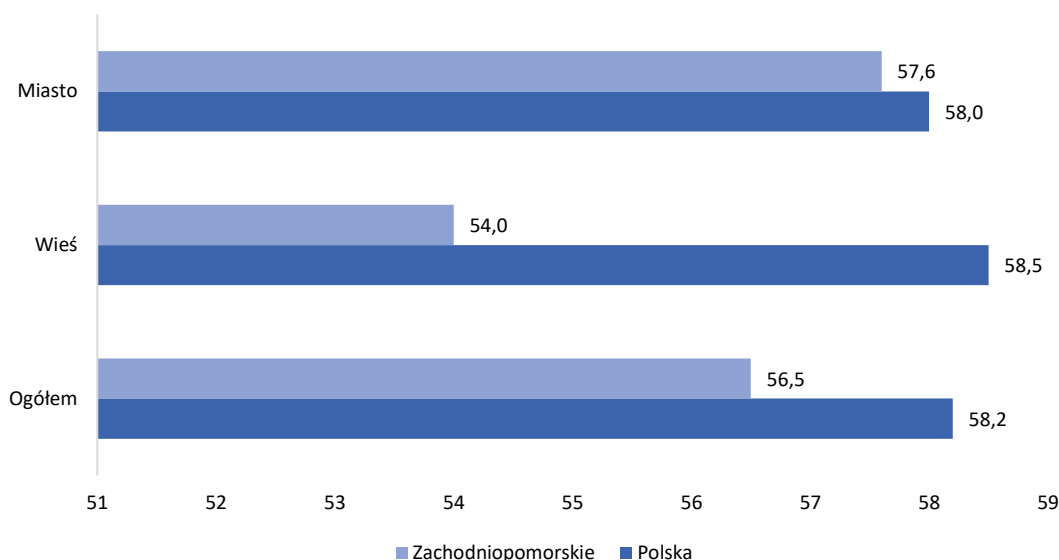
Pomimo zauważalnego trendu migracji na tereny wiejskie, większość mieszkańców województwa zamieszkuje jednak miasta, a największe z nich to Szczecin – 391 566 osób i Koszalin – 104 239 osoby, które są jedynymi miastami w regionie z liczbą mieszkańców przekraczającą 100 tys. osób. Natomiast do średnich miast z liczbą mieszkańców od 20 tys. do 100 tys. zaliczamy w województwie: Stargard, Kołobrzeg, Świnoujście, Szczecinek, Police, Wałcz, Białogard, Goleniów. W badanym obszarze przeważają miasta małe z liczbą mieszkańców od 1 tys. do 5 tys. i jest ich 35, natomiast miast od 5 tys. do 20 tys. osób jest tutaj 21.

W niniejszym opracowaniu przedstawiono stan i strukturę osób bezrobotnych z terenów wiejskich województwa zachodniopomorskiego, a także bilans i skalę aktywizacji w tej grupie bezrobotnych. Dla porównania zaprezentowano także sytuację osób bezrobotnych zamieszkujących miasta w regionie. Źródłem danych i informacji były wyniki z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności Głównego Urzędu Statystycznego i Urzędu Statystycznego w Szczecinie, a z obszaru bezrobocia rejestrowanego sprawozdanie o rynku pracy MRiPS-01 oraz system CeSAR.

1. Aktywność ekonomiczna ludności według miejsca zamieszkania

Zgodnie z wynikami Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności w IV kwartale 2022 roku współczynnik aktywności zawodowej¹ mieszkańców województwa zachodniopomorskiego kształtował się na poziomie 56,5%. Wśród osób z terenów wiejskich w ostatnim kwartale 2022 roku współczynnik ten wyniósł 54,0%, a mieszkańcy miast charakteryzowali się wyższym współczynnikiem aktywności zawodowej wynoszącym w ostatnim kwartale 2022 roku 57,6%.

Wykres 1. Współczynnik aktywności zawodowej (%) ludności województwa zachodniopomorskiego według miejsca zamieszkania w IV kwartale 2022 roku

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie wyników BAEL GUS (Bank Danych Lokalnych).

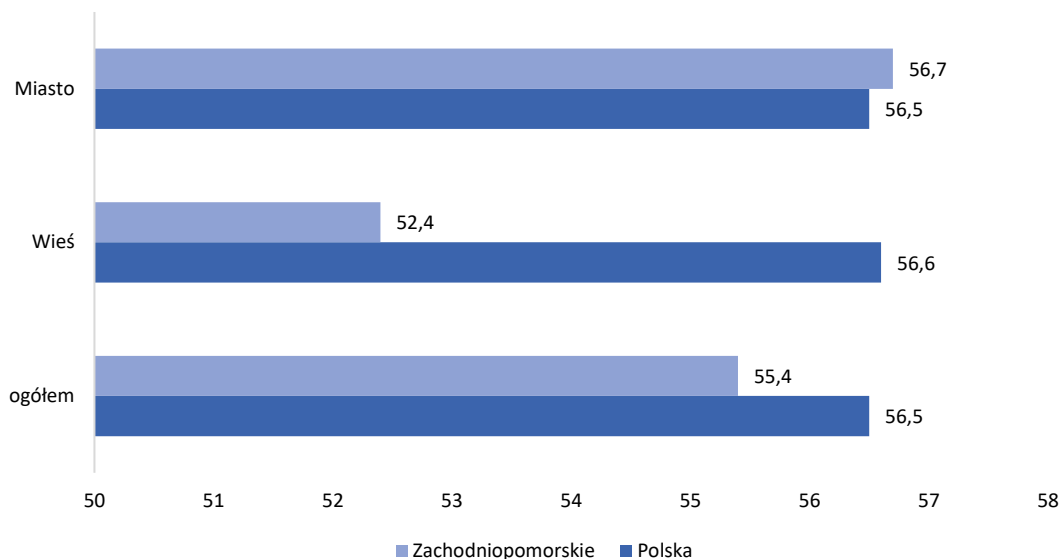
Na wykresie nr 2 zaprezentowano wskaźnik zatrudnienia² mieszkańców województwa zachodniopomorskiego, który wyniósł 55,4 % w IV kwartale 2022 roku. Wśród mieszkańców obszarów wiejskich pracowało 52,4% ludności, natomiast wskaźnik zatrudnienia mieszkańców miast był wyższy aniżeli w grupie osób z terenów wiejskich i wyniósł w IV kwartale 2022 roku 56,7%.

Wyniki badania aktywności ekonomicznej ludności z IV kwartału 2022 roku informują, że stopa bezrobocia (liczona według metodologii BAEL GUS) dla ludności ogółem w województwie zachodniopomorskim wyniosła 2,0% i była niższa w stosunku do całego kraju, gdzie stopa ta wyniosła 2,9%. Zgodnie z wynikami z ostatniego kwartału 2022 roku bezrobocie na terenach wiejskich wyniosło 2,6%, natomiast w przypadku mieszkańców miast wyniosło ono 1,6%.

¹ Współczynnik aktywności zawodowej to procentowy udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii (wyróżnianej m.in. ze względu na wiek, płeć, miejsca zamieszkania, poziom wykształcenia, stan cywilny).

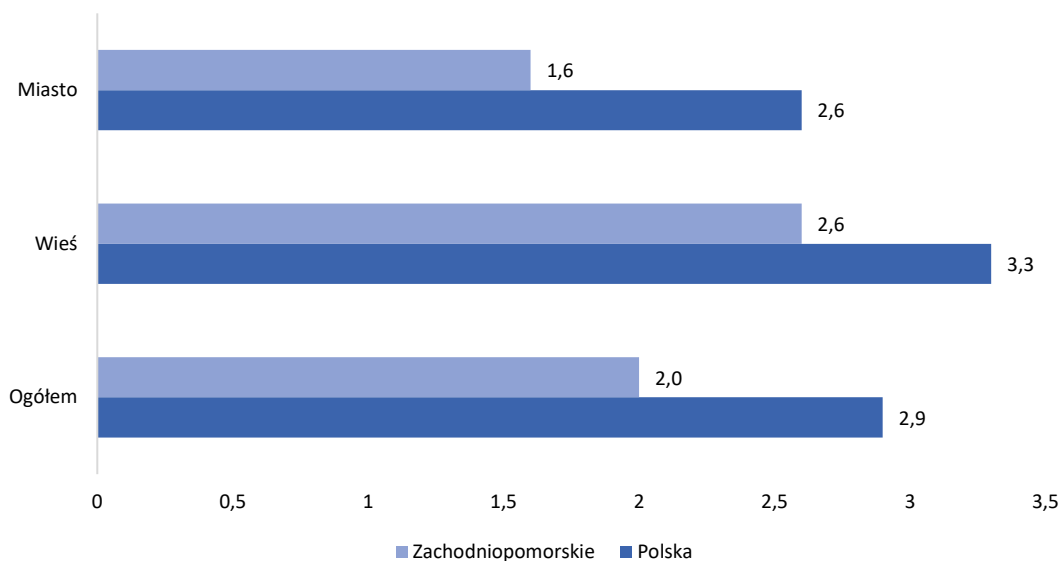
² Wskaźnik zatrudnienia to procentowy udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Wykres 2. Wskaźnik zatrudnienia ludności (%) województwa zachodniopomorskiego według miejsca zamieszkania w IV kwartale 2022

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie wyników BAEL GUS (Bank Danych Lokalnych).

Wykres 3. Stopa bezrobocia ludności (%) województwa zachodniopomorskiego według miejsca zamieszkania w IV kwartale 2022 roku

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie wyników BAEL GUS (Bank Danych Lokalnych).

W tabeli nr 1 zestawiono wyżej opisane wskaźniki z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności przedstawiające sytuację osób z terenów wiejskich na rynku pracy według województw. Z zaprezentowanych danych wynika, że wartości poszczególnych wskaźników są w dużym stopniu zróżnicowane terytorialnie. Współczynnik aktywności zawodowej ludności wiejskiej w Polsce w IV kwartale 2022 roku wyniósł 58,5%. Najwyższy współczynnik aktywności zawodowej notowano w województwie pomorskim – 63,1% oraz mazowieckim – 62,6%, a najniższy w województwie podkarpackim – 51,3%. Wskaźnik zatrudnienia mieszkańców obszarów wiejskich wahał się od 47,9% w województwie podkarpackim do 61,3% w województwie pomorskim. Najwyższy poziom bezrobocia w IV kwartale 2022 roku notowany był wśród ludności wiejskiej zamieszkującej województwo podkarpackie – 6,6%, zaś najniższe notowano w województwie wielkopolskim – 1,7%.

Tabela.1. Współczynnik aktywności zawodowej, wskaźnik zatrudnienia i stopa bezrobocia osób zamieszkujących obszary wiejskie według województw w IV kwartale 2022 roku

Województwo	Współczynnik aktywności zawodowej (%)	Wskaźnik zatrudnienia (%)	Stopa bezrobocia (%)
Polska	58,5	56,6	3,3
Dolnośląskie	60,6	57,6	5,0
Kujawsko-pomorskie	59,0	56,5	4,5
Lubelskie	59,4	56,7	4,6
Lubuskie	56,7	56,3	brak danych
Łódzkie	60,2	58,5	2,9
Małopolskie	55,7	54,1	2,9
Mazowieckie	62,6	60,5	3,3
Opolskie	57,6	56,1	brak danych
Podkarpackie	51,3	47,9	6,6
Podlaskie	59,0	58,4	brak danych
Pomorskie	63,1	61,3	3,1
Śląskie	56,9	56,1	brak danych
Świętokrzyskie	58,4	56,4	3,2
Warmińsko-mazurskie	54,7	52,0	4,9
Wielkopolskie	60,5	59,5	1,7
Zachodniopomorskie	54,0	52,4	2,6

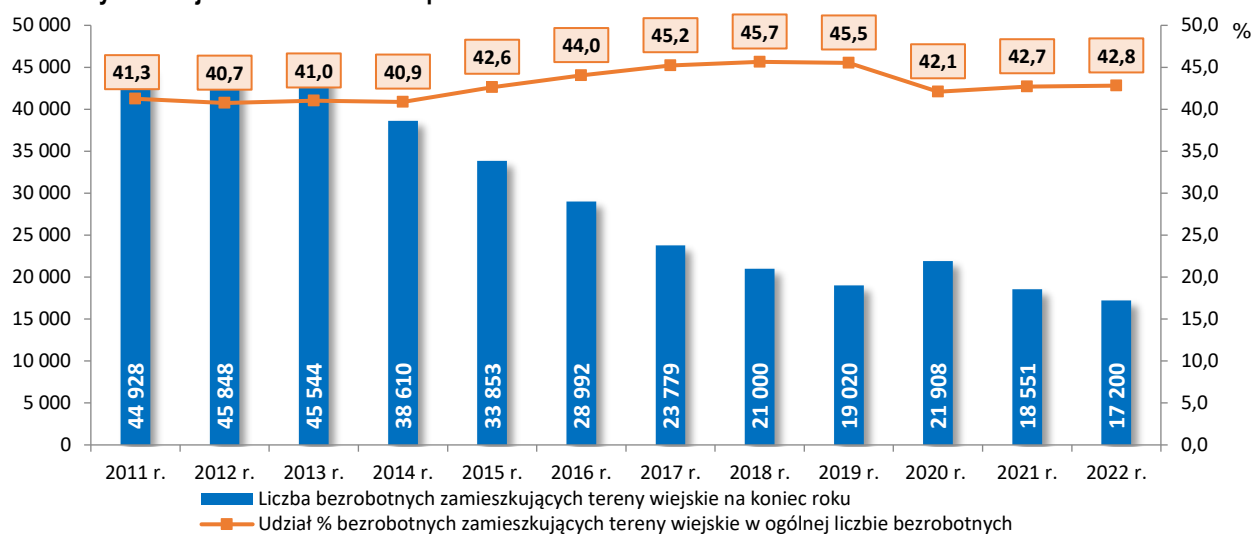
Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie wyników BAEL GUS.

2. Bezrobocie rejestrowane na terenach wiejskich województwa zachodniopomorskiego w 2022 roku

2.1. Liczba osób bezrobotnych zamieszkujących obszary wiejskie

Na koniec 2022 roku w rejestrach powiatowych urzędów pracy z województwa zachodniopomorskiego znajdowało się łącznie 17 200 osób zamieszkujących wieś, stanowiących 42,8% wszystkich bezrobotnych. W stosunku do danych z końca 2021 roku liczba bezrobotnych z obszarów wiejskich zmniejszyła się w regionie o 7,3 pkt proc. Poniższy wykres ukazuje tendencję spadkową na przestrzeni lat 2011 – 2022 w stosunku do liczby zarejestrowanych osób na terenach wiejskich w województwie zachodniopomorskim, natomiast ich procentowy udział w stosunku do roku 2021 zwiększył się o 0,1 pkt. proc.

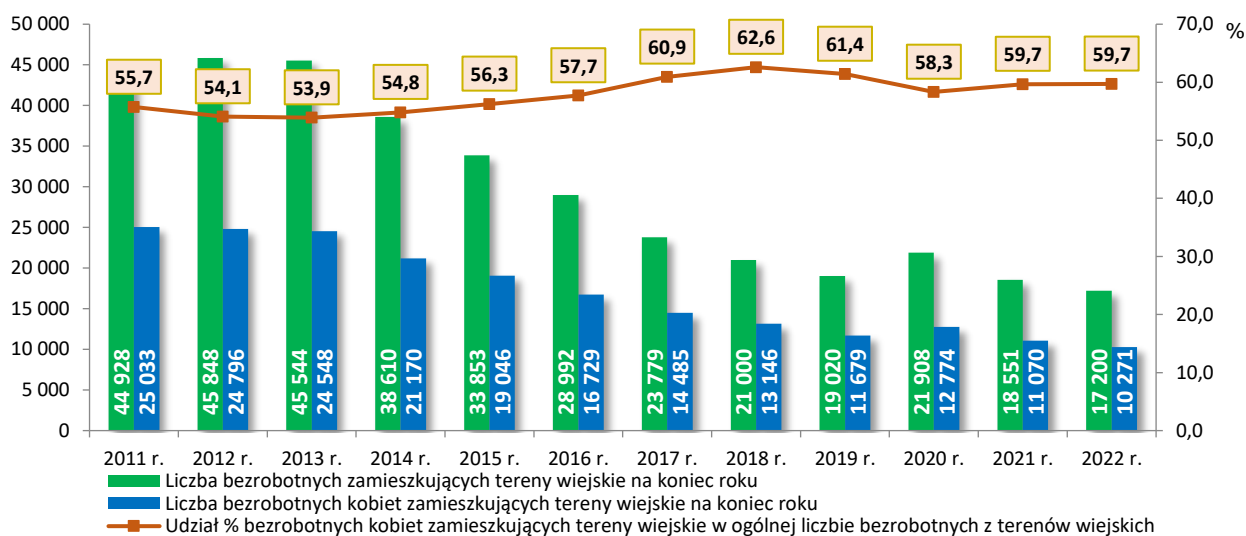
Wykres 4. Liczba bezrobotnych zamieszkujących tereny wiejskie oraz ich udział procentowy w ogólnej liczbie bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim w latach 2011 – 2022

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MRiPS-01.

Wśród ogółu bezrobotnych z terenów wiejskich województwa zachodniopomorskiego znajdowało się 10 271 kobiet, które stanowiły 59,7% analizowanej grupy. W stosunku do danych z końca ubiegłego roku liczba bezrobotnych kobiet z terenów wiejskich w regionie zmniejszyła się o 799 kobiet, a w przypadku ich udziału w ogólnej liczbie bezrobotnych z terenów wiejskich nie odnotowano zmiany.

Wykres 5. Liczba bezrobotnych kobiet z terenów wiejskich oraz ich udział procentowy w ogólnej liczbie bezrobotnych z terenów wiejskich w województwie zachodniopomorskim w latach 2011 – 2022

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MRiPS-01.

Wedle danych z końca 2022 roku najwięcej bezrobotnych z terenów wiejskich zarejestrowanych było w powiecie koszalińskim – 1 984 osoby. Na poziomie powiatów zauważalne są duże różnice w udziale osób zamieszkujących tereny wiejskie w ogólnej liczbie bezrobotnych. Zarówno na koniec 2021, jak i 2022 roku największy udział analizowanej grupy notowano w powiecie koszalińskim, odpowiednio 79,8% i 79,6% (niski poziom urbanizacji powiatu). Na koniec 2022 roku udział bezrobotnych ze wsi na poziomie poniżej 50% zaobserwowano w siedmiu powiatach, najniższy w powiecie kołobrzeskim – 41,3%. Spadek liczby bezrobotnych z terenów wiejskich w ciągu 12 miesięcy odnotowano w większości powiatów w regionie, od 0,3% w powiecie sławieńskim do 58,8% w powiecie kołobrzeskim.

Tabela 2. Bezrobotni zamieszkujący tereny wiejskie województwa zachodniopomorskiego według powiatów na koniec 2021 i 2022 roku

Powiat	2021 r.			2022 r.			Zmiana liczby bezrobotnych z terenów wiejskich (w %)
	Liczba bezrobotnych z terenów wiejskich	Liczba bezrobotnych kobiet z terenów wiejskich	Udział % bezrobotnych z terenów wiejskich	Liczba bezrobotnych z terenów wiejskich	Liczba bezrobotnych kobiet z terenów wiejskich	Udział % bezrobotnych z terenów wiejskich	
Białogardzki	1 018	577	40,5	1 008	538	41,5	-1,0
Choszczerński	1 399	860	63,9	1263	799	64,9	-9,7
Drawski	986	589	44,4	908	536	45,8	-7,9
Goleniowski	721	454	53,9	531	328	51,2	-26,4
Gryficki	708	494	54,3	674	468	55,5	-4,8
Gryfiński	1 194	737	66,2	1 108	686	65,5	-7,2
Kamieński	1 266	751	58,3	1 086	632	57,7	-14,2
Kołobrzeski	490	254	42,3	202	120	41,3	-58,8
Koszaliński	2 103	1 265	79,8	1 984	1 203	79,6	-5,7
Łobeski	871	508	57,5	891	494	58,9	2,3
Myśliborski	643	384	52,1	679	411	54,0	5,6
Policki	813	459	54,0	661	370	56,1	-18,7
Pyrzycki	732	409	60,1	722	409	59,1	-1,4
Sławieński	1 220	720	56,2	1 216	699	57,4	-0,3
Stargardzki	1 203	749	43,6	1 185	729	43,9	-1,5
Szczecinecki	1 686	971	48,5	1 598	945	44,9	-5,2
Świdwiński	885	505	57,2	897	522	56,2	1,4
Wałecki	613	384	48,3	587	382	45,6	-33,7
Zachodniopomorskie	18 551	11 070	42,7	17 200	10 271	42,8	-7,3

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MRIPS-01.

2.2. Bilans osób bezrobotnych z terenów wiejskich

W 2022 roku do rejestrów urzędów pracy na terenie województwa zachodniopomorskiego wprowadzono łącznie 23 832 osoby zamieszkujące obszary wiejskie, podczas gdy w tym okresie wyłączono z ewidencji 25 183 osoby z tej grupy.

Głównym powodem wyłączeń z ewidencji osób z terenów wiejskich województwa zachodniopomorskiego było podjęcie pracy – 12 856 osób tj. 51,1% wyrejestrowań. Kolejną liczną grupę bezrobotnych wyłączono z powodu niepotwierdzenia gotowości do pracy – 4 340 osób tj. 17,2% wykreśleń i o 881 osób więcej niż przed rokiem. Ze statusu bezrobotnego dobrowolnie zrezygnowało 1 582 osoby zamieszkujące wieś tj. 6,3% wszystkich wyłączonych wobec 4,8% rok wcześniej. W grupie bezrobotnych zamieszkujących miasta odsetek wyrejestrowanych z powodu podjęcia pracy był wyższy niż wśród mieszkańców wsi – 51,3%. Drugim znaczącym motywem wyłączeń mieszkańców miast było również niepotwierdzenie gotowości do pracy i udział takich osób był wyższy niż w przypadku bezrobotnych ze wsi – 20,5%.

Tabela 3. Bilans bezrobotnych według miejsca zamieszkania w województwa zachodniopomorskiego w 2021 i 2022 roku

Wyszczególnienie	2021 r.	udział % w wyrejestrowaniach	2022 r.	udział % w wyrejestrowaniach	Zmiana (w osobach)
bezrobotni z terenów wiejskich					
Bezrobotni zarejestrowani	22 281	X	23 832	X	1 551
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych, z powodu:	25 638	X	25 183	X	-455
podjęcie pracy	14 777	57,6	12 856	51,1	-1 921
rozpoczęcia szkolenia	736	2,9	1 150	4,6	414
w tym w ramach bonu szkoleniowego	17	X	22	X	5
rozpoczęcia stażu	1 168	4,6	1 352	5,4	184
w tym w ramach bonu stażowego	0	X	0	X	0
rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	1	0,0	2	0,0	1
rozpoczęcia prac społecznie użytecznych	972	4,0	829	3,3	-143
w tym w ramach PAI	0	X	5	X	5
skierowania do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych	0	0,0	0	0,0	0
odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	374	1,5	359	1,4	-15
niepotwierdzenia gotowości do pracy	3 459	13,5	4 340	17,2	881
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	1 221	4,8	1 582	6,3	361
podjęcia nauki	35	0,1	31	0,1	-4
osiągnięcia wieku emerytalnego	516	2,0	477	1,9	-39
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	112	0,4	94	0,4	-18
nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	108	0,4	81	0,3	-27
innych	2 159	8,4	2 030	8,1	-129
bezrobotni z terenów miejskich					
Bezrobotni zarejestrowani	35 505	X	39 734	X	4 229
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych, z powodu:	40 720	X	41 685	X	965
podjęcie pracy	24 008	59,0	21 391	51,3	-2 617
rozpoczęcia szkolenia	1 183	2,9	2 072	5,0	889
w tym w ramach bonu szkoleniowego	27	X	127	X	100
rozpoczęcia stażu	1 455	3,6	1 869	4,5	414
w tym w ramach bonu stażowego	0	X	0	X	0
rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	2	0,0	1	0,0	-1
rozpoczęcia prac społecznie użytecznych	566	1,4	463	1,1	-103
w tym w ramach PAI	0	X	9	X	9
skierowania do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych	0	0,0	0	0,0	0
odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	550	1,4	689	1,7	139
niepotwierdzenia gotowości do pracy	6 295	15,5	8 528	20,5	2 233
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	2 066	5,1	2 745	6,6	679
podjęcia nauki	91	0,2	69	0,2	-22
osiągnięcia wieku emerytalnego	848	2,1	743	1,8	-105
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	243	0,6	214	0,5	-29
nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	224	0,6	136	0,3	-88
innych	3 189	7,8	2 765	6,6	-424

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie danych GUS i sprawozdania MRiPS-01.

Pracę niesubsydiowaną podjęło 9 839 osób zamieszkujących obszary wiejskie województwa zachodniopomorskiego, co stanowiło 76,5% wszystkich podjęć pracy. Z zatrudnienia subsydiowanego skorzystało 3 017 osób czyli pozostałe 23,5% wyłączonych w związku z podjętym zatrudnieniem. W ramach pracy niesubsydiowanej działalność gospodarczą zapoczątkowało 465 osób, a pracę sezonową w analizowanym roku znalazło 1 158 osób zamieszkujących wieś³. Z subsydiowanych form zatrudnienia w 2022 roku największą grupę skierowano do prac interwencyjnych – 842 osoby (27,9% pracy subsydiowanej). Do robót publicznych skierowano 805 osób (26,7% zatrudnienia subsydiowanego),

³ Informacja z danych GUS, ze sprawozdań MRiPS-01 dot. bezrobocia rejestrowanego, w tym rejestracji i wyłączeń z ewidencji urzędów pracy.

630 osób rozpoczęło subsydiowaną działalność gospodarczą (21,0%), 484 osoby podjęły pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego (16,0%). W porównaniu z bezrobotnymi z obszarów wiejskich, mieszkańcy miast częściej podejmowali pracę w ramach zatrudnienia sezonowego. Ta sama sytuacja jest w przypadku podjęcia niesubsydiowanej działalności gospodarczej - tutaj zdecydowanie wyróżniali się mieszkańcy miast, którzy według statystyk w 2022 roku zapoczątkowali 823 działalności. Z analizy porównawczej skali podjęć zatrudnienia subsydiowanego w ramach poszczególnych form aktywizacji oferowanych przez urzędy pracy wynika, że w przypadku mieszkańców miast popularniejsze było podjęcie działalności gospodarczej zarówno subsydiowanej, jak i niesubsydiowanej oraz korzystali oni częściej z możliwości zatrudnienia w związku z przyznaniem tzw. bonu na zasiedlenie. Otrzymanie bonu na zasiedlenie wiąże się z podjęciem pracy poza miejscem zamieszkania, a statystyki dotyczące tej formy wsparcia mogą świadczyć o większej mobilności zawodowej młodych mieszkańców miast aniżeli mieszkańców wsi.

Tabela 4. Podjęcia pracy bezrobotnych według miejsca zamieszkania w województwie zachodniopomorskim w 2021 i 2022 roku

Wyszczególnienie	2021 r.	udział %	2022 r.	udział %	Zmiana (w osobach)
bezrobotni z terenów wiejskich					
podjęcie pracy	14 777	x	12 856	X	-1 921
niesubsydiowanej	12 013	81,3	9 839	76,5	-2 174
podjęcie działalności gospodarczej	591	4,9	465	4,7	-126
pracy sezonowej	1 454	12,1	1 158	11,8	-296
subsydiowanej	2 764	18,7	3 017	23,5	253
prac interwencyjnych	753	27,2	842	27,9	89
robót publicznych	701	25,4	805	26,7	104
podjęcia działalności gospodarczej	617	22,3	630	21,0	13
w tym w ramach bonu na zasiedlenie	1	x	1	x	0
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	534	19,3	484	16,0	-50
podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	91	3,3	107	3,5	16
podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	0	0,0	0	0,0	0
podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	0	0,0	0	0,0	0
podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	0	0,0	0	0,0	0
podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenia społeczne	0	0,0	0	0,0	0
podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	9	0,3	5	0,2	-4
inne	59	2,1	144	4,8	85
bezrobotni z terenów miejskich					
podjęcie pracy	24 008	X	21 391	X	-2 617
niesubsydiowanej	20 089	83,7	17 135	80,1	-2 954
podjęcie działalności gospodarczej	1 064	5,3	823	3,8	-241
pracy sezonowej	1 485	7,4	1 322	7,7	-163
subsydiowanej	3 919	16,3	4 220	19,7	301
prac interwencyjnych	906	23,1	1 036	24,5	130
robót publicznych	843	21,5	1 002	23,7	159
podjęcia działalności gospodarczej	1 064	27,1	1 022	24,2	-42
w tym w ramach bonu na zasiedlenie	3	0,1	6	0,1	3
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	726	18,5	719	17,0	-7
podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	198	5,1	250	5,9	52
podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	21	0,5	18	0,4	-3

podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	0	0,0	0	0,0	0
podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	0	0,0	0	0,0	0
podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenia społeczne	0	0,0	0	0,0	0
podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	29	0,7	10	0,2	-19
inne	132	3,4	199	4,7	67

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie danych GUS i sprawozdania MRiPS-01.

2.3. Struktura osób bezrobotnych z terenów wiejskich według wieku, wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy

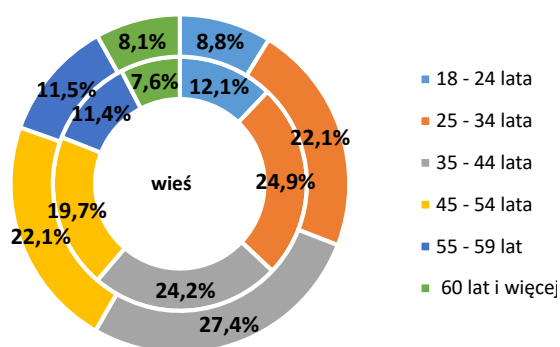
Na koniec 2022 roku najwięcej osób z terenów wiejskich zarejestrowanych w urzędach pracy w województwie zachodniopomorskim znajdowało się w przedziale wiekowym 25 – 34 lata tj. 24,9% analizowanej zbiorowości, a kolejną grupę stanowili bezrobotni w wieku 35 – 44 lata tj. 24,2%. Osoby bezrobotne do 25 roku życia stanowiły 12,1% bezrobotnych z terenów wiejskich (11,6% rok wcześniej).

Porównanie struktury bezrobotnych według wieku z uwzględnieniem miejsca zamieszkania pozwala zauważyć istotne różnice. Zarówno wśród bezrobotnych ze wsi, jak i z miast największe grupy tworzą osoby w wieku 25 – 34 lata oraz 35 – 44 lata. Duża rozbieżność w udziale bezrobotnych widoczna jest w najmłodszej grupie wiekowej tj. 12,1% na wsi wobec 8,8% w miastach.

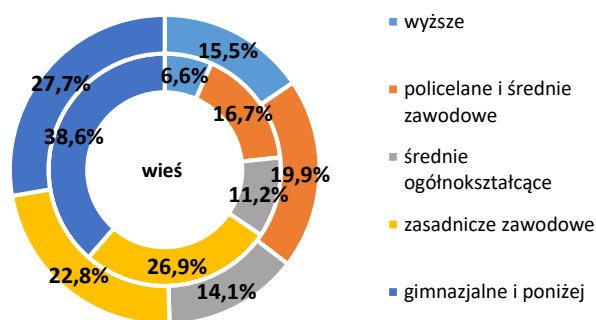
Analiza danych dotyczących wykształcenia bezrobotnych z końca 2022 roku pozwala stwierdzić, że najwięcej bezrobotnych z terenów wiejskich posiadało wykształcenie gimnazjalne lub niższe tj. 38,6%, a następnie zasadnicze zawodowe – 26,9%. Dyplom uczelni wyższej posiadało 6,6% zarejestrowanych zamieszkujących wieś.

Z zestawienia struktury bezrobotnych według miejsca zamieszkania i wykształcenia wynika, że osoby zamieszkujące obszary miejskie są lepiej wykształcone i w swojej grupie mają znacznie większy odsetek osób z wykształceniem wyższym – o 8,9 pkt proc., policealnym i średnim zawodowym oraz średnim ogólnokształcącym. W przypadku bezrobotnych mieszkańców terenów wiejskich znaczna przewaga zauważalna jest wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym.

Wykres 6. Struktura bezrobotnych wg wieku i miejsca zamieszkania na koniec 2022 roku

Wykres 7. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia i miejsca zamieszkania na koniec 2022 roku

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MRiPS-01.

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MRiPS-01.

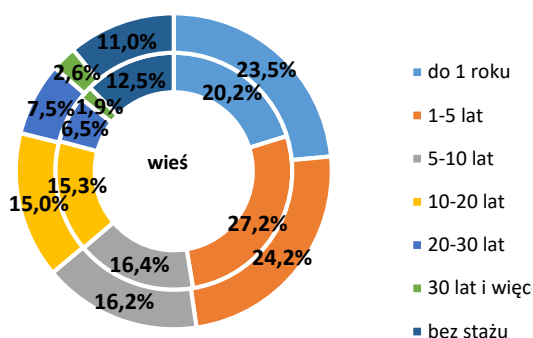
Wśród 17 200 osób bezrobotnych z terenów wiejskich na koniec 2022 roku najwięcej posiadało staż pracy od roku do 5 lat tj. 27,2%. Liczną grupę tworzyły także osoby dokumentujące roczny staż pracy – 20,2%. Stażu pracy nie posiadało 12,5% bezrobotnych mieszkańców wsi.

Z analizy stażu pracy bezrobotnych z uwzględnieniem miejsca zamieszkania wynika, że wśród zarejestrowanych zamieszkujących wieś więcej jest osób nieposiadających jakiegokolwiek stażu pracy.

Na koniec 2022 roku najwięcej osób z terenów wiejskich pozostawało w ewidencji urzędów pracy od ponad 24 miesięcy – tj. 29,4%. Kolejna grupa znajdowała się w ewidencji urzędów pracy od 1 do 3 miesięcy – 20,1% zarejestrowanych.

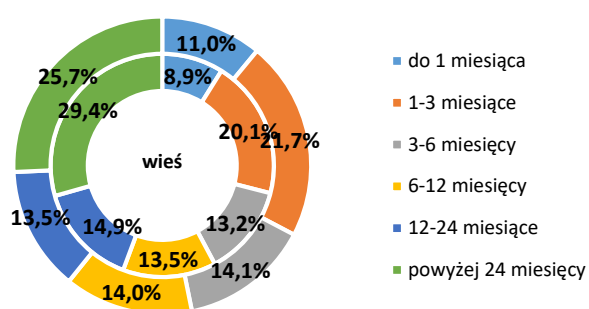
Rozpatrując strukturę bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy z podziałem na miejsce zamieszkania należy stwierdzić, że mieszkańcy wsi w porównaniu z mieszkańcami miast dłużej korzystają z pomocy urzędów pracy, powyżej dwóch lat. W przypadku bezrobotnych mieszkańców terenów miejskich przewaga zauważalna jest między innymi wśród osób pozostających bez pracy do 1 miesiąca oraz od 1 do 3 miesięcy.

Wykres 8. Struktura bezrobotnych wg stażu pracy i miejsca zamieszkania na koniec 2022 roku

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MRiPS-01.

Wykres 9. Struktura bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy i miejsca zamieszkania na koniec 2022 roku

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MRiPS-01.

2.4. Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Według danych z końca 2022 roku osoby zamieszkujące wieś stanowiły 42,8% wszystkich bezrobotnych w regionie. Analiza zamieszkujących wieś bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy informuje, że ponad połowę z nich stanowią osoby długotrwale bezrobotne – 56,5%. Blisko 25% bezrobotnych mieszkańców wsi to osoby, które nie ukończyły 30 roku życia, a blisko 30% z nich ukończyło 50 lat. Orzeczenie o niepełnosprawności przedłożyło w urządzie pracy 4,6% bezrobotnych z obszarów wiejskich wobec 6,6% wśród bezrobotnych z miast.

Struktura bezrobotnych według poszczególnych kategorii bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy z uwzględnieniem miejsca zamieszkania pokazuje, że bezrobotni mieszkańcy miast przeważają w grupie bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia oraz zdecydowanie przeważają wśród bezrobotnych niepełnosprawnych (ponad 65%).

Tabela 5. Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy według miejsca zamieszkania w województwie zachodniopomorskim na koniec 2022 roku

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych			Udział % w ogółem			Udział % w kategorii	
	ogółem	zamieszkali na wsi	zamieszkali w mieście	ogółem	zamieszkali na wsi	zamieszkali w mieście	zamieszkali na wsi	zamieszkali w mieście
Ogółem, w tym:	40 144	17 200	22 944	100	100	100	42,8	57,2
bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	33 068	14 556	18 512	82,4	84,6	80,7	44,0	56,0
do 30 roku życia	8 562	4 170	4 392	21,3	24,2	19,1	48,7	51,3
<i>w tym do 25 roku życia</i>	4 102	2 070	2 032	10,2	12,0	8,9	50,5	49,5
długotrwale bezrobotni	21 471	9 710	11 761	53,5	56,5	51,3	45,2	54,8
powyżej 50 roku życia	11 818	4 950	6 868	29,4	28,8	29,9	41,9	58,1
korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	149	87	62	0,4	0,5	0,3	58,4	41,6
posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	6 940	3 401	3 539	17,3	19,8	15,4	49,0	51,0
posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	64	0	64	0,2	0,0	0,3	0,0	100,0
niepełnosprawni	2 300	788	1 512	5,7	4,6	6,6	34,3	65,7

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MRiPS-01 oraz na podstawie danych z systemu CeSAR z dnia 06.12.2023 r.

Podsumowanie

Bezrobocie na wsi ma inny charakter niż w mieście, jest bardziej trwałe, a rynek pracy nie jest tak elastyczny jak w miastach. Zakłady pracy zlokalizowane są głównie w miastach lub ich okolicach, wieś natomiast kojarzona jest z gospodarstwami rolnymi, a istniejąca tam liczba miejsc pracy jest niewystarczająca. Obok ludności związanej z działalnością rolniczą obszary wiejskie zamieszkuje także ludność bezrolna bez wystarczających perspektyw na zatrudnienie w miejscu zamieszkania. Brak możliwości znalezienia zatrudnienia na obszarach wiejskich wymusza migrację zarobkową ich mieszkańców. Z drugiej strony to tereny wiejskie są w ostatnim czasie popularnym kierunkiem migracji. Dotyczy to w głównej mierze w obrębie województwa zachodniopomorskiego obszarów zlokalizowanych w sąsiedztwie Szczecina (powiat policki, stargardzki i goleniowski) jako miejsca zatrudnienia czy nauki. Ludność napływowa na obszary wiejskie zmienia miejsce zamieszkania, ale często jej miejsce pracy pozostaje bez zmian. Mniejszą mobilnością charakteryzuje się ludność bezrolna, chociażby na obszarach, na których funkcjonowały państwowe gospodarstwa rolne. Po ich likwidacji osoby zamieszkujące wieś miały lub w dalszym ciągu mają problem ze znalezieniem zatrudnienia. W tym przypadku potrzebna jest zmiana lub uzupełnienie kwalifikacji i aktywizacja zawodowa osób dotkniętych bezrobociem strukturalnym.

Z wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności za IV kwartał 2022 roku wynika, że współczynnik aktywności zawodowej ludności wiejskiej województwa zachodniopomorskiego kształtował się na poziomie 54,0% i był niższy niż wśród mieszkańców miast, o 3,6 pkt proc. W IV kwartale 2022 roku wskaźnik zatrudnienia dla mieszkańców wsi wyniósł 52,4%, natomiast mieszkańcy terenów miejskich zanotowali wskaźnik ten na poziomie 56,7%. Stopa bezrobocia (liczona według metodologii BAEL GUS) wśród mieszkańców obszarów wiejskich wyniosła 2,6%, a wśród mieszkańców miast odnotowano 1,6%.

Dane z bezrobocia rejestrowanego informują, że na koniec 2022 roku 17 200 osób bezrobotnych zamieszkiwało obszary wiejskie, tj. o 7,3 pkt proc. mniej niż na koniec 2021 roku. Ich udział w ogóle zarejestrowanych wyniósł 42,8% i w stosunku do poprzedniego roku zwiększył się o 0,1 pkt proc. Większość bezrobotnych zamieszkujących wieś stanowiły kobiety – 59,7% (bez zmian w stosunku do roku 2021 roku). Bezrobotni z terenów wiejskich to najczęściej osoby w wieku 25 – 34 lata, posiadające wykształcenie maksymalnie gimnazjalne lub niższe, dokumentujące staż pracy od roku do 5 lat, korzystające ze wsparcia urzędów pracy od ponad dwóch lat. Podkreślić jednak należy, że bezrobotni mieszkańcy wsi częściej dłużej korzystali z pomocy urzędów pracy (ponad 24 miesiące), aniżeli bezrobotni mieszkańcy miast. Bezrobotni ze wsi charakteryzują się niższym niż mieszkańcy miast poziomem wykształcenia. Osoby z terenów wiejskich z wykształceniem wyższym stanowiły 6,6%, podczas gdy wśród mieszkańców miast odsetek ten wyniósł 15,5%.